

Стратегічне бачення діяльності на посаді Голови Національного агентства з питань запобігання корупції

ПАВЛУЩИК Віктор Володимирович

1. Поясніть Ваше бачення ролі та місця НАЗК у антикорупційній інфраструктурі України, а також взаємозв'язки між НАЗК та основними стейкхолдерами.

У своїх відповідях на поставлені Комісією питання хотів би підійти не лише з позицій досвідченого держслужбовця та спеціаліста у сфері антикорупційної діяльності, а також у якості громадянина України, який себе відносить до стейкхолдерів діяльності НАЗК.

Після Революції Гідності розпочалась реальна та дієва антикорупційна реформа. Саме тоді були прийняті відповідні закони, впроваджено обов'язкове електронне декларування держслужбовців та створено спеціалізовані органи для боротьби з корупцією: НАЗК, НАБУ, САП і ВАКС.

Всі вони створюють антикорупційну інфраструктуру України – сукупність різнорівневих інституцій, ключовою ознакою яких є наявність спільної мети – боротьби з корупцією, яка реалізується відповідно до функцій і повноважень антикорупційних органів.

НАЗК є ключовим серед них тому, що є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики, формує правила попередження корупції та підвищення прозорості публічного сектору, а також завдяки своїм функціям, які мають більше системний та комплексний характер, ніж у інших органів антикорупційної системи, і націлені саме на запобігання корупції в Україні.

НАЗК у майбутньому – це стабільно ефективна команда вірцевих державних службовців, об'єднаних спільною метою – створення суспільства з нульовою толерантністю до корупції, досягнутою шляхом ефективного реалізації наділених законом повноважень.

Відповідно до міжнародних практик та засад стейкхолдери діяльності будь-якого органу можуть бути як внутрішні, так і зовнішні. Зокрема, хотів би відмітити необхідність акценту на залученні зовнішніх стейкхолдерів – практика, що є дієвою та потребує ефективного впровадження. Постійна комунікація з держорганами, іноземними партнерами, неурядовими організаціями сприятиме якійсь роботі НАЗК, розширенню його незалежності інституційної спроможності.

Головними стейкхолдери в діяльності НАЗК, я вважаю як громадянське суспільство в цілому, так і кожного окремого громадянина України. Перекоаний, що у своїй діяльності НАЗК повинно як опиратись на проактивну частину суспільства, так і шляхом цільової комунікації, залучати менш обізнаних в діяльності антикорупційної системи громадян. Організація комунікації з ними передбачатиме величезний об'єм роботи, який буде полягати в донесенні всіх позитивних можливостей та реалізованих процесів для формування віри у справедливість та розвитку нетерпимості до корупції.

2. Поясніть як ви розумієте правовий статус НАЗК та як різні повноваження НАЗК спільно формують комплексну та інтегральну систему запобігання корупції?

Як вже зазначено вище НАЗК є ключовим спеціалізованим антикорупційним органом, створення якого передбачене Законом «Про запобігання корупції».

Як на мене, спеціальний статус НАЗК як центрального органу виконавчої влади саме і виокремлює його в системі інших антикорупційних органів, оскільки його функція є не виявляти і розслідувати корупційні правопорушення, а саме запобігти корупції, що і є найпершим і найважливішим кроком у комплексній системі боротьби з корупцією. Саме до запобігання корупції може і має бути залучене все суспільство.

НАЗК наділено низкою владних повноважень у сфері протидії корупції, які вказують на особливий правовий статус Агентства, визначають його особливе місце в системі суб'єктів запобігання та протидії корупції, забезпечують належне виконання завдань, покладених на орган суспільством, а також створюють необхідне підґрунтя для формування та реалізації антикорупційної політики.

Можна визначити наступні ключові завдання НАЗК:

- перевірка електронних декларацій, звітів політичних партій та фактів щодо наявності конфлікту інтересів;
- розробка проєктів Антикорупційної стратегії та Державної програми з її виконання;
- складання адміністративних протоколів про вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією;
- проведення антикорупційної експертизи проєктів законів та актів Кабінету Міністрів України.

Перелічені повноваження надають НАЗК інклюзивність у правовідносини в суспільстві починаючи зі стадії їх виникнення, визначаючи їх правила в частині відповідності критерію «нульової толерантності до корупції», їх контролю та вжитті заходів реагування у разі їх порушення. Таким чином, такі, на перший погляд широкі повноваження спільно формують комплексну та інтегральну систему запобігання корупції.

3. У 2023 році був опублікований звіт про незалежний аудит діяльності НАЗК за 2020 та 2021 роки. Які, на вашу думку, три найважливіші виклики, виявлені за підсумками аудиту у сфері управління та організаційної спроможності НАЗК? Як Ви їх вирішите, якщо будете призначені головою НАЗК?

На мою думку, 3 найважливіші виклики, виявлені за підсумками аудиту у сфері управління та організаційної спроможності НАЗК, наступні:

1. Негативна оцінка стратегії розвитку інституції.

Так, експертами визнано неактуальність попередньої стратегії на 2017-2020 роки, а також неякісну нову стратегію, розроблену без належного залучення зовнішніх стейкхолдерів, а також відсутність в ній визначених чітких критеріїв, які можуть бути оцінені.

Як я зазначав вище – НАЗК та його працівники повинні бути взірцем не лише доброчесності та сповідування політики нетерпимості до корупції, а й професіоналізму. Як держава потребує якісної та дієвої антикорупційної програми, так і НАЗК слід мати професійну та ефективну стратегію розвитку із чітко визначеною візією та місією та заходами, які необхідно вжити для їх досягнення.

Новий Голова НАЗК повинен беззаперечно врахувати надані рекомендації в організації створення програми розвитку інституції з дотриманням отриманих за результатами оцінки порад.

2. Нормотворча діяльність.

Окремі нормативно-правові акти НАЗК характеризуються серйозними недоліками з точки зору їхньої якості та узгодженості із законодавством.

Це є значною проблемою, так як відсутність чітких правил гри, а також встановленої відповідальності за порушення призводить до неефективних результатів.

Вважаю своєю сильною стороною наявність у життєвому підході бажання беззаперечного слідування правилам. Тому переконаний, що незалежно від того, де і на якій посаді я опинюся, перше, що мною буде організовано – створення (удосконалення) системи правил для всіх учасників у відповідній сфері життєдіяльності.

3. Кадрова політика сумнівної якості та результативності.

Зокрема, незалежними експертами вказано на занадто великий відсоток призначення працівників поза межами конкурсного відбору шляхом використання процедури переведення. Також відмічено про брак відкритості, прозорості та неупередженості конкурсних процедур.

Будучи працівником НАБУ, в якому з самого початку створено дієву систему підбору працівників, можу з впевненістю сказати, що відкриті конкурси сприяють неупередженості суб'єктів призначення та, у подальшому, ефективності діяльності структури в цілому.

Як і в нормотворчій діяльності, процедура відбору кадрів повинна мати чітко визначені та максимально об'єктивні правила гри та критерії, що унеможливить будь-які прояви фаворитизму та суб'єктивізму. Законом «Про запобігання корупції» передбачений перелік посадових осіб, яких Голова НАЗК має право призначати поза конкурсом, який, на мою думку, є достатнім. Тому, в майбутньому я бачу процес конкурсного відбору лише шляхом повної його відкритості, ефективності неупередженої комісії, до якої залучається громадськість, та максимальної церемоніальності функції призначення Голови НАЗК.

4. Якими є три найважливіші досягнення НАЗК за останні 4 роки на Вашу

думку? Будь ласка, поясніть свій вибір. – 4 бали

Результати роботи НАЗК вважаю доцільним оцінювати не лише на підставі наявного у мене досвіду, а й з урахуванням моєї проактивної громадянської позиції, нетерпимості до корупції та жаги до справедливості.

1. Так, ключовим досягненням в роботі НАЗК є раціональне використання часу наданого негативними викликами, спричиненими пандемією COVID-19 та початком повномасштабного вторгнення РФ до України, в частині автоматизації роботи.

Це включає в себе як досягнення високого рівня автоматизованого доступу до відповідних державних реєстрів та баз даних, так і автоматизовану перевірку електронних декларацій. НАЗК вже не створювало перешкод для ефективного розслідування кримінальних правопорушень в сфері декларування чи незаконного збагачення. НАЗК також покращило доступ до державних даних та їх використання для перевірки декларацій.

Факт отримання твоєю дружиною електронного повідомлення про позитивну перевірку в автоматичному режимі раніше поданої декларації і є тим якісним методом комунікації ефективного органу зі стейкхолдерами в особі громадянського суспільства.

2. На відміну від попереднього складу НАЗК, за останні 4 роки Агентством створено чіткі правила гри для суб'єктів декларування, шляхом запровадження роз'яснень Законів України «Про запобігання корупції» та «Про політичні партії в Україні». Система електронного декларування стала доступною для заповнення та подання декларацій конфлікту інтересів державними службовцями. Вказана діяльність НАЗК забезпечила унеможливлення подвійного трактування норм законодавства.

3. Надважливим для країни та її євроінтеграції є розробка та реалізація НАЗК ключових документів – Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки та Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки. Ці документи завдяки проведеній суттєвій роботі команди НАЗК стали відповіддю на існуючий запит суспільства на справедливість. Їх завданням є покращення ефективності інституційних механізмів протидії та запобігання корупції, впровадження нових практик у різних сферах громадського життя та сприяння розвитку доброчесності. Тепер, необхідним є контроль їх дотримання та реалізації, а також, з урахуванням що вже розпочався 2024 рік, вести ведення підготовки до розробки нових таких документів.